

Stór og týðandi lóg-gáva á tingborð

Oddagrein

ALLUR fríggjadagurin er avsettur til 1. viðgerð av uppskotinum til eina føroyska kolvetnislógávu.

GRUNDARLAGIÐ undir uppskotinum er tann frágreiðingin, sum Oljuráðleggingarnevndin hevur arbeitt við nú í nøkur ár, og sum varð almannakunnigjörd á ólavsøku. Síðani tá hevur verið ein almenn hoyring um frágreiðingina, umframt at eitt seminar hevur verið hildið fyri polititarum. Eisini hevur verið nakað av orðaskifti, tó at hetta ikki hevur verið nógv.

EINGIN ivi er um, at oljúlógávan fer at hava stóran týðning fyri framtíðina hjá hesum landi og tess fólki. Sum so verður hon karmurin kring tað arbeiði og virksemi, sum verður á føroyskum øki mong ár fram í tíðina. Hon setir út í kortið ein heildarpolitikk á hesum økinum. Hvussu vit tá skulu bera okkum at í sambandi við at seta oljufeløgum krøv og treytir og annars hvussu okkara samfelag skal fáa ógóðan av einum útviklingi, er nakað, ið vit koma at áseta í øðrum fylgilögum og reglugerðum. Kortini er oljúlógávan sum karmur av ómetaliga stórum týðningi, tí her verða tey grundleggjandi politiska sjónarmiðini lögð einaferð med alla - treyðugt so - allar lógir kunnu endurskodað, tá umstøðurnar broytast.

NÚ er ikki vist, at vit fara at fáa eitt so drúgt og hart orðaskifti, sum ein kanska kundi ynskt og vónað, tí málið hevur verið so væl lýst longu. Men tað er uppgávan hjá okkara polititarum at geva hesum stórmáli eina professionella, seriosa og sakliga viðgerð. Heldur venda teim ymsum partunum í lógini einaferð ov nógv enn einaferð ov lítið. Hetta er ein so stór avbjóðing fyri okkara litla samfelag, at vit mugu brúka ta tíð, sum er neyðug. Men harfyri er ikki sagt, at nøkur orsök er til at driggja málið óneyðugt. Tí oljufeløgini, sum vit fegin siggja brúka pengar til at leita á føroyskum øki, hava eisini sínar arbeidsætlanir at ganga eftir. Tað hevur alla tíðina ligið í kortunum, at lógávan fór at verða samtykt í 1997 ella fyrst í 98 - og at eitt útbjóðingurumfar, sum er tað, ið oljufeløgini spent biða eftir, skuldi verða lýst leyst í fyrru helvt av 98.

TÁ málið hevur fingið 1. viðgerð fer tað so í nevnd, har tað skal viðgerast í smálutum í ein mánað. Tað er at vóna, at bæði 1. viðgerð og komandi nevndarviðgerðin fara at bera í sær, at vit fáa eina góða lógávu, sum kann vera við til at tryggja ein rættan og góðan útvikling. Eftir okkara tykki hava føroyskir oljumyndugleikar higartil gjørt eitt stórt og gott arbeiði, men harfyri er ikki sagt, at tað ikki eru víðurskifti, sum eiga at viðgerast óðrvisi enn skotið upp. Tað er hetta tann politiska viðgerðin er til fyri.

OLJUMÁLID er so stórt og kann fáa so stóra ávirkan á okkara samfelag, at tað hevði verið gott, um polititararnir - uttan mun til flokkslit - viðgjördu tað sum eitt tvørpolitiskt mál - við tí endamáli at koma til eitt úrslit, sum øll taka undir við og stuðla. Tess meira spjaddir og ósamdir vit standa innanhýsis, tess veikari koma vit at standa mótegis umheiminum og teimum áhugamálum, sum stóru altjóða oljufeløgini umboða. Tað er greitt, at vilja vit hava nakað burtur úr hesi vinnu, so mugu vit eisini siggja til at skapa umstøður, sum vilja tiltrekja oljufeløgini at gera ilógur her heldur enn aðrastaðni í verðini. Nettup til at talan er um eina javnvág er tað so týðningarmikið, at okkara polititarar kunna seg væl við allar tættir í málinum og virka út frá hesum. Her skulu leggjast lunnar undir framtíð okkara og fyri okkara eftirkomarar. Tí hvílið stór ábyrgd á okkum. Men einasamallir gera vit einki, og tí er umráðandi at bera seg rætt at.

Sosialurin

Lesarabrøv

Hava vit einki lært?

Eg havi lisið í bløðunum, vat tey skrivaðu aftaná fundin fríggjadagin í Útvarpshöllini um undirsjóartunnlarnar um Vestmanna-sund og Leirvíkstjørð.

Sum hjálparmenn vóru tveir samfelagsfrøðingar, sum fyrirlou at byrja ein-

angvein við boring og skjót-ing. Vansar vóru eingir.

Eg havi verið nógv í Nor-eg. So ljósareyft hevur ikki verið við undirsjóartunnlunum har yviri, sum nógv fleiri gjaldarar eru til enn hjá okkum. Fólk hveppa seg við at koyra ígjøgnum

tunnlarnar har yviri, tí tað er so kostnaðarmikið.

Eisini eru einstakir tunnlar hóttir við tvingsilssølu.

Tunnlin í Sumba sigst at fara at kosta 200 mió. krónur, tá ið hann verður liðugur.

Hvussu nógv var feilbe-

rokningar hava vit ikki havt síðan krigslok av sokallað- um frøðingum? Tað mátti havt lært okkum, ella bliva vit ongantíð klókari?

M.F.

Heini O. Heinesen, formaður Tjóðveldisflokksins, viðmerkir

Er javnaðarflokkurin farin at bóлта rút?

Útvarpið hevur borið stórtíðindi frá landsstevnu javnaðarflokksins um hvussu flokkurin ætlar at gerað loysingarflokkur. Tað er ikki hvørjum floksformanni beskotíð at sleppa í útvarpið við síni setanarrøðu.

Jóannes Eidsgaard, formaður javnaðarflokksins er endurgivin fleiri ferðir í Útvarpinum. Ikki nokk við tí, Útvarpið hevur har afturat havt samrøðu við hann, har hann er sloppin at gera álop á stevnu Tjóðveldisflokksins, uttan at vit hava kunna svara upp á tiltalu í Útvarpi Føroya.

Hvat er so boðskapurin frá formanninum í javnaðarflokkinum?

Tað nýggja er, at Heima-stýrislógin skal umdoyptast til at eina «Sjálvstýrislóg». Eitt sera sjónríkt agn.

Jóannes Eidsgaard sigur, at við tí stóðu, sum Tjóðveldisflokkurin hevur, har hann fer so langt, at eingin fylgir honum, og tí stóðu, sum sambandsflokkurin hevur, har einki skal henda, og heldur eingin fylgir teimum, ber til at siga, at hesr báðir flokkar eru eins góðir garantar fyri, at einki hendir á sjálvstýrisleið.

Kasta mold í eyguni á Føroya fólk!

Hetta er aftur ein nýggi roynd frá Jóannes Eidsgaard og Javnaðarflokkinum at kasta torvmold í eyguni á Føroya fólk við at billa teimum inn, at tað kemst víðari á sjálvstýrisleið sum danskur ríkispartur undir dansku grundlógini. Hetta er sama søgan um aftur, sum fólkaflokkurin og javnaðarflokkurin vartuðu upp við í 1991. Um at geva Heima-stýrislógini nýtt navn til at eina ein Sjálvstýrislóg.

Tað sum javnaðarflokkurin roynir at dýla fyri føroyska fólkinum er, at Danmörkin er ein eindarstatur. Tað vil siga, at tað er bert eitt lóggevandi ting í danska kongarikinum. Tað er tí, at okkara lógir kallast lógtingslógir. Danir kunnu til eina og hvørja tíð lóggeva yvir høvðinum á okkum.

Vit mugu ikki endurtaka støðuna frá 40-unum, tá føroyingar fóru til samráðingar uttan at hava funnið eina føroyska semju. Vit mugu hava eitt føroyskt útspæl, sigur Jóannes.

Øll vita hvat tá hendi. Fólkaviljin var skúgvadur til viks av javnaðarflokkinum, Gamla sjálvstýrinum og sambandsflokkinum. Úrslitið av hesi svikagerð gjørdist Heima-stýrislógin.

Broytt heima-stýrislóg ella sambandslóg?

Víðari sigur Jóannes Eidsgaard um innihaldið í eina sjálvstýrislóg.

– at Føroyar eru eitt sjálvstøðugt land

– at so leingi ikki annað er fyriskipað eftir reglunum í hesi lóg, eru Føroyar í ríkisfelagsskapi við Dan-

mark.

– at lógir rætt og slætt elta »lógir« og ikki lógtingslógir.

– at lógin ásetur, at vit eru í rókisfelagsskapi við Danmark til vit taka ádravgerð og skal eisini innihalda greiðar reglur um, hvussu tilik avgerð skal takast.

Tað fyrsta punktið, sum sigur, at Føroyar eru eitt sjálvstøðugt land, er beinleiðis í stríð við øll hini punktini.

Javnaðarflokkurin roynir við hesum lógaruppskoti at fastlæsa verandi støðu. Eg haldi, at eitt meira hóskaði navn til hesa lóg er »sambandslóg«.

Jóannes Eidsgaard hevur í samrøðu við útvarpið sagt, at verður lógin samtykt, kundi verið hóskaði at hon var galdandi sama tíðarskeið sum »Heima-stýrislógin«, tað vil siga í 50 ár.

Tað var eitt fólk, sum var úti í oyðumörkinum í 40 ár.

Men tey komu hóast alt inn í tað forjettaða Landið. Føroyingar hava nú livað úti í heima-stýrisoyðimörkinum í 50 ár. Skulu vit nú liva undir somu skipan í 50 ár afturat, sær tað vart út fyri at vita nakrantíð koma inn í okkara forjettaða land her á jørð.

Til seinast sigur hann, at tað verður uttan iva eisini neyðugt hjá dønum at fremja grundlógarbroyting. Tað er ein stórur spurningur, um Jóannes Eidsgaard og Javnaðarflokkin í heila tíkið vita, hvat ið teir vilja. Eitt liggur í hvussu er rimmar fast, at danir fara ikki at broyta sína grundlóg bara tí at javnaðarflokkurin setir ynski fram um hetta.

Eg eri bangin fyri, at hetta lógaruppskot kemur at seta punktum fyri allari sjálvstýrisstreman í Føroyum, um tað verður samtykt.

Heini O. Heinesen, lógtingsmaður

Tøkk

Eina hjartans tøkk veita vit tykkum øllum, sum á ymiskan hátt sýndu samkenslu og veittu hjálp, tá kæri maður mín, pápi, verpápi, abbi og langabbi okkara

BETHUEL JOHANNESSEN

doyði og varð jarðaður.

Ein serlig tøkk til starvsfólkini á Klaksvíkar Sjúkrahúsi (deild M) og til heimarøktina, ið vóru so nógv um hann, og tóku sær so væl av honum tey seinastu árin. Somuleiðis eina serliga tøkk til Bøgesvang prest fyri góð og troystarrík orð. Tøkk fyri blómur, kransar og vitjanir. Eisini takka vit tykkum øllum, sum vildu minnast hann, við at senda eina peningagávu til Hjalpargrunnin fyri óarbeiðsførar fiskimenn.

familjunnar vegna

Estrid, Vilhelm, Ólavur og Anna Helena